

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАУЧНО ЖУРИ,
ОПРЕДЕЛЕНО СЪС ЗАПОВЕД № Р-2303/03.07.2024 Г.
НА ЗАМ. РЕКТОР ПО НИД
НА МУ - ПЛОВДИВ

РЕЦЕНЗИЯ

от професор д-р Слави Димитров Делчев, д.м.
от Катедра по анатомия, хистология и ембриология
на Медицински Университет – Пловдив

Относно: конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в Медицински университет – Пловдив в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт; професионално направление 7.1. Медицина, обявен в Държавен вестник, бр. 35 от 19.04.2024 г. и в интернет-страница на Медицински университет – Пловдив за нуждите на катедра „Обща и клинична патология“, по научна специалност „Патологоанатомия и цитопатология“, за преподаването на български и английски език.

1. Общо представяне на получените материали

За участие в обявения конкурс за заемане на академичната длъжност ‘професор’ в МУ – Пловдив в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина е подал документи единствен кандидат: доцент д-р Елена Гълъбова Порязова-Маркова, д.м. от катедра „Обща и клинична патология“ на МФ на МУ - Пловдив.

Представеният от доцент д-р Елена Порязова комплект материали на електронен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на МУ - Пловдив, и включва следните документи:

1. Заявление до Ректора на МУ-Пловдив
2. Творческа автобиография в европейски формат
3. Копие от диплома за завършено висше образование с приложение (нотариално заверено)
4. Копие от диплома за придобита ОНС „доктор по медицина“ (нотариално заверено)
5. Копие от диплома за АД „Доцент“ (нотариално заверено)
6. Удостоверение за стаж по съответната специалност и справка за заеманите академични длъжности до момента
7. Академична справка за учебната натовареност заверена от Началник отдел “Учебни дейности” за последните 3 академични години
8. Копие от последен атестационен лист
9. Автореферат на дисертационен труд за ОНС „доктор“
10. Хабилизационен труд – монография
11. Списък на публикации в научни издания, реферирани и индексирани само в Scopus и/или Web of Science.
12. Списък на публикации в нереперирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове
13. Глави от колективни монографии и колективни томове

14. Списък на цитирания и/или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани само в Scopus и/или Web of Science с доказателствен материал от бази данни.
15. Копие от диплома за призната специалност (нотариално заверено)
16. Документ/и, удостоверяващи участия в национален научен или образователен проект (удостоверение от финансиращата институция или копие на договор и др.)
17. Документ/и, удостоверяващ/и участия в международен научен или образователен проект (удостоверение от финансиращата институция или копие на договор)
18. Публикувани университетски учебници
19. Публикувани университетски учебни пособия
20. Документи, удостоверяващи обучение на стажанти, специализанти и докторанти, издадени от съответен отдел на висшето училище/научна организация (заповеди, договори, справки).
21. Справка за оригиналните научни приноси с доказателствен материал.
22. Справка-самооценка по образец за изпълнение на специфичните наукометрични изисквания в основните звена на МУ-Пловдив.
23. Декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи, по образец.
24. Копия на научните публикации в пълен текст след придобиване на АД „Доцент“.
25. Резюмета на представените публикации на български и английски език.
26. Актуална справка за Hirsch Index (h index) по научното направление на конкурса
27. Други документи, удостоверяващи показателите, посочени в чл. 120, (33) от РЕГЛАМЕНТА за заемане на академичната длъжност „Професор” в МУ-Пловдив:
 1. Свързани с учебна дейност:
 2. Свързани с научноизследователската дейност:
 3. Свързани с административна дейност във висшите училища и в национални и международни организации.
28. Попълнена карта за НАЦИД
29. Сертификат за език

Предоставените ми материали бяха с високо качество на копията, записани на електронен носител.

Кандидатът доцент д-р Елена Порязова е приложила общо 45 научни труда, 1 монография, 6 глави от книга, 3 учебника на английски, 1 ръководство по патология на английски и 3 учебни помагала. Разпределението на научните трудове по съответни рубрики, в страната и в чужбина, е описано по-долу. Представени са и документи (във вид на служебни бележки) за участие в проекти, комисии и научни журита.

Документите са изчерпателни, достоверни и коректно представени, без забележки от моя страна.

2. Кратки биографични данни на кандидата

Доцент д-р Елена Порязова е завършила Медицински университет - Пловдив през 1992 година. От 1993 г. започва работа като асистент, а след това израства професионално в старши и съответно главен асистент в катедра Обща и клинична патология на МУ - Пловдив. Придобива специалност по „Патологоанатомия и цитопатология“ през 2000 г., а през 2005 г. – специалност „Здравен мениджмънт“ в Европейски колеж по икономика и управление. През 2010 г., след защита на дисертационен труд, придобива ОНС „Доктор“. От 2014 г. е избрана за „Доцент“ към катедра Обща и клинична патология при МФ на МУ - Пловдив. От 2024 г. заема длъжността Зам.-Декан по Проектна дейност и международно сътрудничество към МФ

на МУ – Пловдив. Доц. д-р Порязова има богат стаж и в лечебно-диагностичната дейност: от 1993 – работи като лекар по патологоанатомия, специалист и ординатор в Отделението по Клинична патология, УМБАЛ „Свети Георги“ ЕАД, Пловдив, а през 2011 г. е назначена за Началник Отделение по Клинична патология в УМБАЛ „Пълмед“ ЕАД, гр. Пловдив.

3. Обща характеристика на дейността на кандидата

Оценка на учебно-педагогическа дейност

Доцент д-р Елена Порязова участва активно в преподавателската дейност за ОКС „Магистър“ и „Бакалавър“ на МФ, ФДМ, ФФ и за ОНС „Доктор“ като ръководител на докторанти. Общият брой лекционни и семинарни часове на кандидата за последните три учебни години надвишава изискуемия годишен минимум. Доцент Порязова е водила лекции и упражнения (общо 409 часа за 20/21, 498 часа за 21/22 и 421 часа за 22/23 учебни години). Участва и в обучение на студенти по Програма „Еразъм+“.

Кандидатът има участие в издаването на 5 учебника и 10 учебни помагала на български и английски; има 2 успешно защитили докторанти и 1 зачислен; има 31 години преподавателски трудов стаж; ръководител е на 3 докторантски проекта, участник е в 1 международен проект по Еразъм и в 2 проекта по ПСНИИР на МУ - Пловдив. Доц. д-р Е. Порязова е член на българското и европейското дружества по патология, била е председател и член на научни журита към различни университети в страната. Участва в организирането и провеждането на колоквиуми на лекари-специалисти и е член на държавната изпитна комисия.

Оценка на научната и научно-приложна дейност на кандидата

Кандидатът доцент д-р Порязова е представила монография, която отговаря на изискванията за съдържание и обем. Представени са и участия в 6 глави от колективна монография.

Доцент д-р Порязова има висока публикационна активност в специализирани списания. Сред тези, в които са публикувани голяма част от статиите ѝ, се открояват реномирани издания с импакт фактор като: Cureus Journal of medical science, Journal of Environmental Protection and Ecology, Comptes Rendus de L'Academie Bulgare des Sciences, Journal of IMAV, EC Paediatrics и други.

Публикациите могат да бъдат класифицирани по вид: статии – 45 броя; по значимост: публикации в издания с импакт-фактор – 8 броя; по място на публикуване: а) статии в реферирани международни списания (Scopus и Web of Science) – 20 броя; б) по език, на който са написани: на английски език – 31 броя, на български език – 14 (на български език са монографията и главите от книга); в) по брой на съавторите: самостоятелни – 1 брой; с един съав-

тор – 6 броя; с двама съавтори – 4 броя; с трима и повече съавтори – 36 броя; доклади в трудове на национални и международни научни конференции – 36 броя.

От справка в база данни Scopus, става ясно, че H-индексът на кандидата е 5, при изискуемо минимално ниво 2. Това е международно признат обективен критерий, който е показателен за качеството на научните ѝ трудове.

От представената за конкурса справка е видно, че общият IF на кандидата от публикации е 9.54 и IF от цитирания е 105.259, които също са обективен показател за високото качество на научната ѝ продукция.

Кандидатът доцент Порязова е ръководител на 3 проекта и съавтор в 3 проекта през последните десет години. Един от проектите е международен, два са по ПСНИИР. Изброените активности на кандидатката в различни по мащаб и научно направление проекти показват способността ѝ за организиране и ръководство на изследователска дейност. Работата ѝ като ръководител на три научни проекта и като член на екипа на други 3 проекта, е доказателство, че тя притежава необходимите качества за успешна координация и управление на екипи.

Показатели	Минимални изисквания за Професор МУ-Пловдив	Доцент д-р Елена Порязова, д.м.
А) Показател 1, Дисертационен труд за присъждане на ОНС "Доктор".	50 т.	50 т.
В) Показател 4. Хабилизационен труд	100 т.	100 т.
Г) Показател 7. Научна публикация в издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science и Scopus), Показател 8. Публикувана глава от книга	250 т.	513.34 т.
Д) Показател 10. Цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни.	300 т.	1080 т.
Е) Показатели от 12 до 20	140 т.	405 т.
Ж) Учебна натовареност и Академична длъжност	400 т.	1817 т.
Общ брой точки	1240	3965.34

От приложената таблица е видно, че научната продукция на кандидатката напълно покрива и надвишава всички показатели на минималните изисквания на Медицински университет - Пловдив за заемане на академична длъжност „Професор”.

Приноси (научни, научно-приложни, приложни) и цитирания

Приносите на доцент д-р Е. Порязова са в няколко основни направления:

I. Приноси с теоретичен характер.

Изследван е епително-мезенхимния преход (ЕМП) при яйчникови серозни тумори – доброкачествени и гранични тумори, карциноми и метастази от тях, във връзка с туморната прогресия. Това е първо проучване за България относно връзката между маркера p53 и ЕМП в яйчникови серозни тумори. Изследвана е асоциацията на пролиферативния индекс с p53-експресията при високостепенните яйчникови серозни тумори.

Установено е също, че положителният ЕМП статус (с намалена експресия на E-кадхерин) е характеристика на овариални карциноми и метастази, но не и на доброкачествени серозни тумори на яйчниците. Експресията на E-кадхерин може да бъде полезна за изясняване на патогенезата при първичните карциноми на яйчниците и тръбите.

Представени са нови хипотези за развитието и диференциацията на карциносаркомите. Разгледани са различни механизми и маркери на ЕМП, застъпени в развитието на ендометриозата и ендометриалните карциноми и техни морфологични характеристики.

За първи път е изследвана асоциацията на пролиферативния индекс (Ki67) с p53-експресията при ендометриалните карциноми и карциносаркомите на маточно тяло, както и зависимостта между експресията на други маркери.

II. Приноси с приложен характер.

В областта на медицината трудовете са върху диагностичното търсене и прилагане на комплекс от съвременни морфологични методи за диагностика на метастази от аденокарциноми в перитонеума; за установяване на имунохистохимичен профил при дебелочревни и яйчникови карциноми; морфологични изследвания в областта на онкопатологията, туморна и нетуморна гинекологична патология, ендометриална патология, патология на млечната жлеза; изследване на тумори и кисти на челюстите и редки локализации на тумори на ЦНС. Изследвани са карциномите на стомаха, тъканната хипоксия и механизмите на туморната прогресия и метастазиране на солидни злокачествени тумори. За клиничната практика е важна правилната интерпретация на получените резултати от имунохистохимичното изследване, което дава възможност за търсене на първичното огнище при метастази от ниско диференцирани карциноми. Голяма част от публикациите са в съавторство с клиницисти, при което участието на специалиста-патолог осигурява точност в диагностичната верификация на резултатите и тяхната морфологична интерпретация.

Монографичният труд на доцент д-р Е. Порязова е задълбочено проучване на експресията на E-кадхерин, метастазите и туморната прогресия. Разгледани са актуални и сложни от гледна точка на патолога биологични механизми в прогресията и метастазирането на малигнените тумори на млечната жлеза, стомах, дебело черво, яйчник и матка. На базата на иму-

нохистохимичната експресия на Е-кадхерин е направен паралел с клинично-морфологични характеристики.

Изследванията в тази област са актуални и много ценни за специалистите в областта на гинекологичната патология и хирургията на млечната жлеза.

В областта на учебната дейност: издадени са три учебника на английски език за нуждите на преподаването на англоезичните студенти - по обща и клинична патология и едно ръководство по хистопатология на английски език.

Значимост на приносите и отражение на резултатите в трудовете на други автори.

Числовите показатели на представените цитирания на трудовете на кандидата към момента на конкурса са 72 в Scopus и Web of Science, като от тях 39 цитирания са в списания с IF. Забелязаните цитирания са в областта на научната дейност на доц. д-р Порязова, цитиращите автори са основно чуждестранни; цитиранията са извън екипите, в който участва кандидатът и не са използвани за други процедури.

Признанието на кандидата сред научните среди у нас и в чужбина на базата на посочените цитирания е безспорно.

4. Оценка на личния принос на кандидата

Представеният набор документи убедително доказва личният принос на доцент д-р Е. Порязова, както в научната и преподавателска дейност на катедрата, също така на ниво МУ - Пловдив, а и сред международната научна общност.

Личният ѝ принос в научноизследователската работа е категоричен и е документиран чрез представянето на 4 научни публикации, на които тя е водещ автор, в 1 от тях е самостоятелен автор, в 16 публикации е втори автор, а в 16 – последен автор.

5. Критични забележки и препоръки

Нямам забележки към представените научни трудове и материали от кандидатката. Областта на научните интереси на доцент д-р Е. Порязова е насочена към областта на патологията, патоморфологията и диагностиката, което дава отлична перспектива за по-нататъшното развитие и обогатяване на научното търсене.

6. Лични впечатления

Доцент д-р Е. Порязова е учен и преподавател с безспорен авторитет, както на национално ниво, така и в чужбина. Нейните преподавателска, клинична, научна, административна и обществена дейности са високо оценени и са неразделна част от живота на Медицински университет - Пловдив.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от кандидатът доцент д-р Елена Порязова **отговарят на всички изисквания** на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на МУ - Пловдив.

Кандидатът в конкурса е представил **достатъчен** брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС „доктор“ и акад. длъжност „доцент“. В работите на кандидата има оригинални научни и приложни приноси, които са получили международно признание като представителна част от тях са публикувани в авторитетни списания, издадени от международни академични издателства. Теоретичните ѝ разработки имат практическа приложимост, като част от тях са пряко ориентирани към учебната работа. Научната и преподавателската квалификация на доцент д-р Елена Порязова **е несъмнена**.

Постигнатите от доцент д-р Елена Порязова резултати в учебната и научно-изследователската дейност, **напълно** съответстват на минималните национални и допълнителните изисквания на МУ - Пловдив за приложение на ЗРАСРБ.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята **положителна** оценка и да **препоръчам** на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Медицински Факултет за избор на доцент д-р Елена Гълъбова Порязова-Маркова, д.м. на академичната длъжност „професор“ в МУ - Пловдив по: област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт; професионално направление 7.1. Медицина.

Заличено на основание
Чл.5 §1, б. "В" Регламент (ЕС)2016/679

30.08.2024 г.

Рецензент:

Професор д-р Слави Делчев, дм